

KÖZÖSSÉGI FELMÉRÉS ELEMZÉSE ÉS KIÉRTÉKELÉSE

„A HELYI IDENTITÁS ÉS TÁRSADALMI KOHÉZIÓ ERŐSÍTÉSE ENCS
KÖZPONTTAL”

TOP-5.3.1-16-B01-2017-00019

A projekt rövid bemutatása

Encs Város Önkormányzata és konzorciumi partnerei a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) keretén belül TOP-5.3.1-16 jelű, „A helyi identitás és kohézió erősítése” tárgyú felhívásra TOP-5.3.1-16-BO1-2017-00019 azonosítószámmal támogatási kérelmet nyújtott be, amelyet megnyertek és közösen megvalósítanak.

A projekt célterülete a területi beosztás alapján az Encsi járás 10 települését foglalja magába.

Az elmúlt időszak gazdasági-társadalmi hatásaira alapozva a vidéki települések a fejlődés kulcsát a helyi sajátosságokra építő turisztikai fejlesztésekben látják (falusi turizmus, fesztivál turizmus). A települések felismerték, hogy a helyi kulturális örökség gazdaságilag is hasznosítható.

A projekt megvalósításának legfőbb célja a helyi identitás, a lokálpatriotizmus és annak fejlesztése, erősítése, amely javarészt a helyi kulturális értékeken alapul. Mindez végső soron a helyi közösségépítésben tud majd hasznosulni. További célok:

- a helyi közösséghez és a társadalomhoz tartozás elősegítése, hogy mindenki tartozzon valahová és közösségi, társadalmi beágyazottságban éljen, legyen esélye és lehetősége saját életfeltételeinek javítására, és képes legyen a pozitív változásokra irányuló közös cselekvésben való részvételre
- a meglévő erőforrások felszínre kerüljenek, az együttműködések következtében ezen erőforrások aktivizálódjanak, s minőségi változásokat hozzanak a település, a települési közösségek életében
- a közösségi munka hatására az érintett személyek is együttműködjenek a problémák megoldásában

A sikeres projektmegvalósítás a helyi közösségek és a résztvevő települések együttműködésétől a közös felelősségvállalástól függ. A tervezett tevékenységek együttesen és egymással szoros összefüggésben a helyi/ térségi közösség fejlesztését indukálják.

Az elsődleges célcsoport a megvalósítási helyszínek településein élők, amelyben előzetes kalkulációk szerint 2 893 fő vesz részt a helyi társadalmi akcióban, továbbá 1 277 fő hátrányos helyzetű személy kerül bevonásra.

Az össztámogatás mértéke 40.000.000 Ft. A támogatás 100% mértékben vissza nem térítendő támogatás. A projekt megvalósítási időszaka: 2018. március 01. – 2022. március 31.

Encs Város Önkormányzata és konzorciumi partnerei felhívás keretében támogatott projekt keretében lehetőséget kaptak arra, hogy olyan rendezvénytervet készítsenek elő az elkövetkező három évre, amely az akcióterületen élők igényét tükrözi.

Mindezt megalapozva egyrészt megtörtént a helyzetfeltárás és -elemzés, majd sorra kerültek az egyes vélemény- és igényközlő módszerek alkalmazása. A kapcsolatépítés céljából megvalósultak az érintett településeken

- közösségi interjúk felvétele,
- közösségi beszélgetések megtartása, valamint
- a közösségi felmérések lebonyolítása.

A közösségi felmérés célja, módja, körülményei

A közösségi felmérés egy „ajtótól ajtóig” történő, a helyi lakosok aktív részvételével megvalósuló, közösségfejlesztő, aktivizáló módszer, amelyen keresztül mindenki megszólításra került a településen, a közjóért cselekvők köre szélesedik. A felmérés elemei:

- az interjúk és a közösségi beszélgetések során feltárt problémakörökre a helyi közösség által elkészített kérdőív eljuttatása a háztartásokba,
- a kérdőívek begyűjtése, feldolgozása
- az eredmények kiadványba szerkesztése

A közösségi felmérés egy egyszerű kérdőíves felmérés, amelynek kapcsán a településen élők egy csoportja a helyi lakosok véleményét kéri az akcióterület településeinek ügyeiben. A felmérés az egyik első lépése annak a folyamatnak, amelyben az akcióterület lakói közül mind többen bekapcsolódnak társadalmi és fizikai környezetük alakításába. A középpontban az önsegítés áll. Már maga a felmérés alkalmas a közösségek összekovácsolására, az együttműködés és az összetartozás érzésének erősítésére.

Egy jól működő és a megfelelő válaszokat produkáló felmérési rendszer segítségével lehetővé válik a megfelelő és a mindenkit kielégítő szolgáltatási szisztéma kialakítása. Fontos a célok meghatározása, a módszer ismerte, hogy a felmérés ne öncélú legyen, hanem egy cselekvési folyamat szerves részeként előmozdítsa a lakosság széleskörű bevonását a település- és térségfejlesztő munkába.

A felmérésnek minél több helyi erőforrást kell feltárnia, s ezzel tovább vinni a kérdezőket és a megkérdezetteket a cselekvés felé.

A közösségi felmérés célja a helyi cselekvők körének további szélesítése. Továbbá a helyi embereket valóban érdeklő ügyekről széles körű véleményhalmaz gyűjtése; a közösség tagjainak cselekvési hajlandóságának és cselekvési kapacitásának felmérése.

A közösségi felméréshez a kérdőíves módszer került kiválasztásra a közösségfejlesztés módszertani útmutatója alapján. Előnye, hogy anonim módon lehet válaszolni a kérdésekre, bátrabban, őszintébben nyilváníthatják ki véleményüket a megkérdezettek.

A közösségi felmérés által a helyi embereket valóban érdeklő problémakörökről széles körű vélemény került összegyűjtésre, feltárult a közösség tagjainak cselekvési hajlandósága, kapacitása is. Azok is állást foglaltak, véleményt nyilvánítottak, akik ezt esetleg eddig azért nem tették meg, mert személyesen, szóban nem volt rá alkalmuk vagy kedvük.

A kérdőíven keresztül megszólításra került az akcióterületen mindenki, és ösztönzésre került a személyek a felmérési munkában való részvételre és az azt követő közösségi cselekvésben is. Ezzel a közösségi folyamatban aktívan részt vevők köre szélesedett, a meglévő megerősödött az egyes településeken.

A közösségi felmérés kivitelezése

A felmérések lefolytatásának időszaka: 2018. július-augusztus

A felmérések lefolytatásának helyszínei: konzorciumot alkotó 10 település

Célcsoport: helyi lakosok, közösségek, önkéntesek

Megkérdezettek száma: 104 fő

A felmérési folyamat fázisai:

1. Tervezés
2. Kérdőív összeállítása
3. Felmérés elvégzése, adatfelvétel
4. Eredmények összesítése és közzététele a hirdetőtáblákon és a települési honlapokon
5. Az eredmények felhasználása a Helyi Cselekvési Terv és mellékletét képező Rendezvénynaptár összeállításához

A felméréseket a Kedvezményezett szervezetek belső humánerőforrás bevonásával oldották meg, akik személyesen keresték fel a települések lakosságát, fő véleményformálóit.

Az összeállított – nyílt és zárt kérdéseket is tartalmazó – kérdőív nemcsak az élményekre kíváncsi, hanem fejlesztési ötletre is, és a választások mellé rendelhető cselekvési kapacitást is feltárja, hogy az adatok összegzése és az eredmények értékelése után több közösségi csoportban is megindulhasson a tervezés és a megvalósítás.

Várható eredmények a közösségi felmérés hatására:

- a helyi cselekvők köre szélesedik
- erősödő közösségi identitás
- új kapcsolatok, partnerségek létrejötte
- aktív közösségi csoportok kialakulása

Az igényfelmérési, illetőleg a projektmegvalósítói folyamatot elősegítve – a közösségi felmérések keretében – közvetlenül az akcióterületen élők és dolgozók véleménye került felmérésre az alábbi kérdések mentén:

1. Milyen erősnek érzi magában a településhez, térséghez való kötődést, identitást?
2. Fontosnak tartja a helyi identitást erősítő közösségi fejlesztési folyamatok erősítését?
3. Milyen közösségfejlesztő programokban, eseményekben venne részt szívesen?
4. Büszke-e arra, hogy ezen a településen él?
5. Ha nem büszke arra, hogy ezen a településen él, akkor kérjük, indokolja meg, hogy miért nem?
6. Véleménye szerint, mivel lehetne erősíteni a településen a közösségfejlesztést, az összetartozás érzését, a helyi identitás erősítését?

A közösségi felmérés során kapott válaszok összesítése

Tevékenység megnevezése	Támogatási Szerződésben vállalt célérték	2018.12.31-ig teljesített tényérték
Közösségi felmérések	10 db	10 db

A célterületet alkotó 10 településen 1-1 alkalommal volt Közösségi felmérés az alábbi részvételi arányokkal:

Közösségi felmérések		
1.	Encs	10 fő
2.	Fulókércs	10 fő
3.	Garadna	12 fő
4.	Hernádpetri	13 fő
5.	Hernádvécse	10 fő
6.	Méra	10 fő
7.	Novajdrány	10 fő
8.	Pusztaradvány	10 fő
9.	Szalaszend	8 fő
10.	Szemere a	11 fő
11.	Encs	10 fő
12.	Fulókércs	10 fő
13.	Garadna	12 fő
ÖSSZESEN:		104 fő

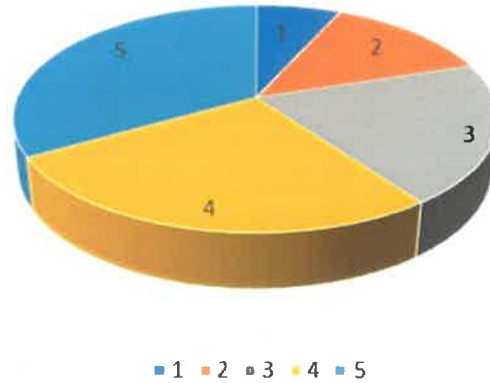
A fenti táblázatból is látható, hogy összesen 104 fő vett részt a Közösségi felmérésben, településenként átlagosan 10,4 fő (~10 fő), amely tevékenység a helyi lakosok aktív részvételével megvalósuló, közösségfejlesztő aktivizáló módszer, amelyen keresztül mindenki megszólításra (bevonásra) kerül a településen, s ezáltal a közjóért cselekvők köre szélesedik.

A Közösségi felmérések az alábbi 6 kérdés köré szerveződtek:

Milyen erősnek érzi magában a településhez, térséghez való kötődést, identitást? (1-5 terjedő skála: 1=egyáltalán nem erős; 5=nagyon erősnek tartja)

- 1-es érték: 4,81% (5 fő)
- 2-es érték: 11,54% (12 fő)
- 3-as érték: 53,85% (56 fő)
- 4-es érték: 25,96% (27 fő)
- 5-ös érték: 3,85% (4 fő)

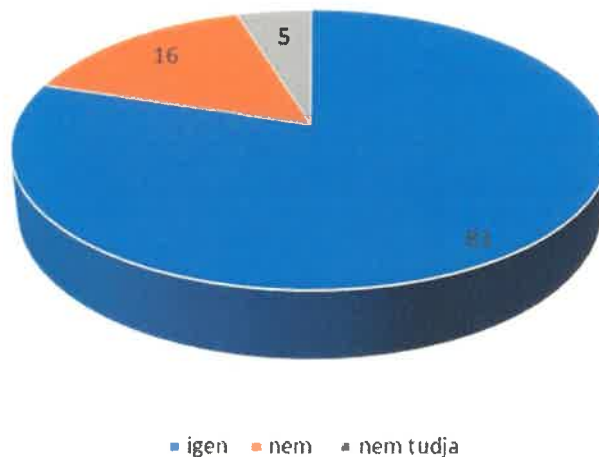
Településhez, térséghez való kötődés erőssége
(fő)

Fontosnak tartja a helyi identitást erősítő közösségi fejlesztési folyamatok erősítését?

- o igen: 79,81% (83 fő)
- o nem: 15,38% (16 fő)
- o nem tudja: 4,81% (5 fő)

Fontos-e a helyi identitást erősítő folyamatok
erősítése? (fő)

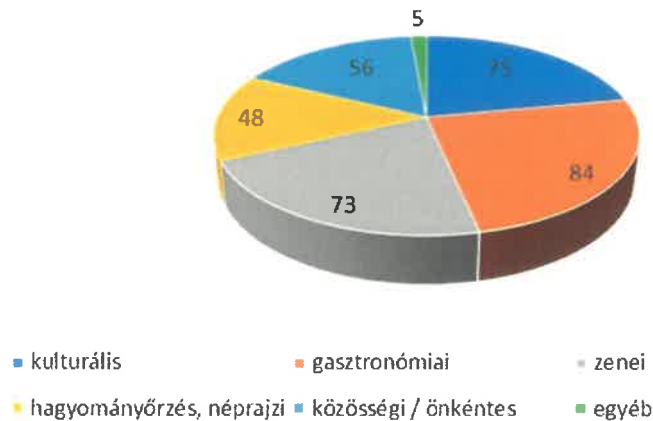
Milyen közösségfejlesztő programokban, eseményekben venne részt szívesen?

- o kulturális: 72,12% (75 fő)
- o gasztronómiai: 80,77% (84 fő)
- o zenei: 70,19% (73 fő)
- o hagyományörzés, néprajzi: 46,15% (48 fő)

- o közösségi / önkéntes: 5,38% (56 fő)
- o egyéb: 4,81% (5 fő)

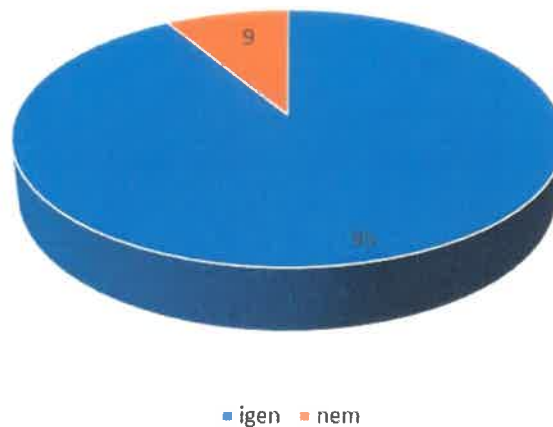
Milyen típusú programokon venne részt szívesen? (fő)

Büszke-e arra, hogy ezen a településen él?

- o igen: 91,35% (95 fő)
- o nem: 8,65% (9 fő)

Büszke-e arra, hogy ezen a településen él? (fő)

Ha nem büszke arra, hogy ezen a településen él, akkor kérjük, indokolja meg, hogy miért nem?

- o „Semlegesen viszonyulok a lakóhelyemhez. A „középréteg” számára kevés a program. A különböző rendezvények jelentős része a kisebbség számára kedvező.” – Encs
- o „Annyira nem kötődöm a faluhoz.” – Fulókércs

- o „A helyi kisebbség egyes tagjai és családja életmódja miatt.” – Hernádvécse
- o „Az eredeti vécsi lakossággal semmi probléma nem volt, de mióta itt él a sok betelepült, azóta a fiatalság nagyon elzüllött, sok a probléma, konfliktus miatta (rongálnak, stb.)” – Hernádvécse
- o „Sajnos, van olyan család, aki szégyent hoz a településre.” – Pusztaradvány
- o „Főleg a felhígult lakosság miatt /betelepedett romák/. Régen büszkén mondtuk, hol lakunk, most már néha jobb, ha nem is mondjuk.” – Szalaszend

Véleménye szerint, mivel lehetne erősíteni a településen a közösségfejlesztést, az összetartozás érzését, a helyi identitás erősítését?

- o több városi közösségi programot szervezni
- o „Olyan programok szervezésével, amelyek a helyi értékekre hívják fel a figyelmet.” – Encs
- o „Több közösségi rendezvény, olyan, ahol minden korosztály megtalálja a számára megfelelő programot. A rendezvényeken gondolni kell a gyerekeknek is programra, hogy a szülő is jól érezhesse magát.” – Encs
- o kulturális, zenei események rendezése
- o komoly zenei koncertek is
- o „A társadalmi „középrétegének” bevonásával. Igény szerinti programok szervezése.” – Encs
- o „Valósi szükségletekre épülő, közösen megfogalmazott és véghez vitt célok elérésével. Pl. közösségi terek együttes létrehozásával és működtetésével (közösségi kávézó, közösségi gyermekfelügyelet). Valamint a társadalmi felelősségvállalás erősítésével: hasznos, értelmes önkéntes munka.” – Encs
- o gasztronómiai programokkal
- o több zenés rendezvénnyel
- o „Olyan programok szervezésével, amelyen a lakosság személyesen is közreműködik.” – Fulókércs
- o „Visszanyúlva a gyökerekhez, a faluból elszármazottak megkeresése és meghívása egy alkalommal.” – Fulókércs
- o „Lehetne cigánytáncot tanulni olyanoktól, akik meg ezt tudják, gyerekek felnőttek együtt.” – Fulókércs
- o közösségi programokkal
- o „Olyan programok szervezésével, ahol a kicsik/nagyok részt vehetnek a szervezésben, hogy fontosnak érezzék magukat.” – Garadna
- o „Busz kirándulások szervezésével pl. strand, színház, mozi, kirándulások a természetbe.” – Garadna
- o „A község történetének feldolgozása, énekkar újra indítás, sportkör további működtetése, meglévő szociális háló működés, mentálhigiénés törődés.” – Garadna
- o „Feléleszteni a néptáncsoportot, énekkart. A nemzedékeket közelebb hoznám.” – Garadna
- o kézügyesség fejlesztése
- o „A helyi embereknek több alkalmat biztosítani a közös idő eltöltéséhez.” – Hernádvécse

- o „Helyi klubok létrehozása (pl.: természetjárás, aerobic, háztartásvezetés, barkács, kiskert)” – Hernádvécse
- o „Több közösségi programot kellene szervezni, falunap már régen volt, az időseknek is lehetne programot csinálni, a fiataloknak valamint, amivel esetleg le lehetne kötni őket.” – Hernádvécse
- o közös kulturális, hagyományőrző programok
- o egészségmegőrző napok
- o „Színházi est” – Novajdrány
- o főzőest
- o kiállítás
- o néprajzi programok
- o „Településünkön egy család nem tud beilleszkedni a közösségbe, ha ezt a családot ki tudnánk telepíteni, akkor a közösség is jobban összetartana.” – Pusztaradvány
- o „Jobban kellene hangsúlyozni az ünnepek fontosságát.” – Pusztaradvány
- o idősek részére több program szervezése
- o „A helyi közösségtörténet megismertetésével. Korosztályok közti kapcsolatteremtéssel.” – Szalaszend
- o „A megfelelő célcsoport oktatása, ismeretátadás.” – Szalaszend
- o „Nem kellene irigykedni arra, aki dolgozik, és mindig mással foglalkozni.” – Szalaszend
- o sportesemények szervezése

Összegzés

A kérdőíves módszer előnyeinek kihasználásával a projektet megvalósító települési önkormányzatok konzorciuma igyekezett felmérni az akcióterületet képező 10 település helyi lakosságának véleményét.

A hatékonyság és a személyes jelleg kihasználása érdekében papíralapú felmérés valósult meg, amelynek eredményeként összesen 104 személlyel sikerült kitölteni a kérdőívet.

A kérdések között voltak olyanok, amelyekre válaszlehetőségeket is biztosítottak, és csak be kellett jelölni a megfelelőt, olyanok, amelyeket egy 5-fokú skálán kellett értékelni, és olyanok is, amelyekre saját válaszokat lehetett adni.

A fenti eredményekből megállapítható, hogy

- az adott településeken élők kimagasló többsége büszke arra, hogy az adott településen él
- jellemzően kulturális, gasztronómiai és zenei rendezvényeken vennének részt a legszívesebben közel azonos arányban
- többségük (83 fő) fontosnak tartja a helyi identitást erősítő folyamatok fejlesztését, erősítését
- az adott településhez való kötődés igencsak erősnek bizonyul, ugyanakkor voltak olyanok is, akik egyáltalán nem kötődnek a településükhöz

Összességében a kérdőíves felmérés, a feltáró munka eredményeképpen megállapítható, hogy felszínre hozta azokat az igényeket, amelyek az akcióterület lakosságának körében megfogalmazódtak a szabadidős és kulturális rendezvényekkel kapcsolatban. Továbbá a válaszok rámutattak arra is, hogy mik azok az eszközök, lehetőségek, amikkel erősíteni lehet a helyi közösségfejlesztést, a társadalmi kohéziót – megalapozva ezzel a projekt célját és tevékenységrendszerét. Ilyenek például:

- kiállítás
- néprajzi programok
- sportesemények
- kulturális és hagyományőrző programok
- közösségi programok
- zenés rendezvények
- gasztronómiai programok

Ezúton is köszönjük minden résztvevőnek a segítséget és az építő jellegű véleményformálást!

Szeles András
polgármester